

Сторінка головного редактора

Ювілейні віхи як відображення досягнень, аналізу поглядів та їх впливу на майбутнє

Біосферний заповідник "Асканія-Нова" відмітив у 2013 році дві знакові події: 150 років з Дня народження засновника заповідника – Фрідріха Едуардовича Фальц-Фейна та 150 років з Дня народження Петра Кузьмича Козлова – відомого мандрівника, учасника експедицій М. Пржевальського, близького товариша Фрідріха Едуардовича. Ці ювілеї викликали значний інтерес у науковій та природоохоронній громадськості, засобів масової інформації, які жваво відгукнулися і взяли участь в урочистостях, підготували виставки, наукові статті, відвідали заповідні об'єкти.

В основі цього тому журналу – висвітлення спадщини Фрідріха Фальц-Фейна і її подальший розвиток протягом минулого і поточного століть. На відміну від поглядів минулого століття на діяльність Фрідріха Едуардовича і його родини, в результаті аналізу архівних документів та наукової літератури початку XX століття, вони постають як новатори сільськогосподарського виробництва на півдні України, меценати, громадські діячі, що внесли суттєві зміни в природокористування краю і його соціально-економічний розвиток. Основна увага приділена поглядам Фрідріха Едуардовича, де розкривається послідовне зростання його авторитету, перш за все, як природоохоронця з глибокими науковими знаннями. У той же час є очевидним, що значна частина архівних матеріалів ще навіть не систематизована, і тому відкривається широке поле для наукової діяльності і детального аналізу з виявлення впливу поглядів і конкретних дій засновника унікального природно-територіального комплексу, який вже на кінець XIX століття був сформований як класичний біосферний заповідник.

Петро Кузьмич Козлов, доля якого тісно переплетена з Асканією-Нова, був одним з тих науковців, що не дозволили зруйнувати спадщину Ф. Фальц-Фейна саме в буремні роки громадянської війни і послідовним борцем за її збереження як національного надбання. З його надзвичайним авторитетом науковця, мандрівника-географа були змушені рахуватись і в дореволюційні часи, і в роки радянської влади.

Ці високошановні авторитети заповідної справи навічно вписані в історію збереження біорізноманіття планети, а їх здобутки не піддаються руйнуванню під впливом часу та набувають все більшого значення в силу поглибленого вивчення їх діянь у непрості переломні роки історії людства.

В. Гавриленко, директор Біосферного заповідника "Асканія-Нова" імені Ф.Е. Фальц-Фейна, заслужений природоохоронець України, член Національної комісії України у справах ЮНЕСКО та Національного комітету ЮНЕСКО з програми "Людина і біосфера".